

S C H E E P S W I J S

Theorie- en praktijkcursussen Wadvaren

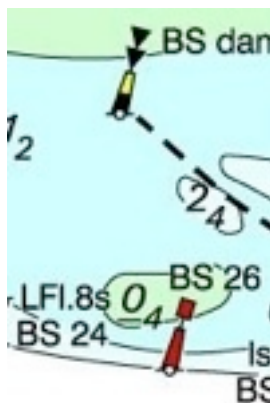
VAREN OP DE WADDENZEE NAVIGEREN EN TOCHTPLANNING

VERKORTE VERSIE

Bij deelname aan de cursus ontvangt u de volledige versie!

MARIANNE VAN DER LINDEN

SCHEEPSWIJS

Scheeps Wijs

Waddencursus ScheepsWijs

De waddencursus van ScheepsWijs bestaat uit een theorie- en een praktijkgedeelte. U kunt zelf kiezen welke onderdelen u wilt volgen. Zo leert u alles om de mooiste tochten op het Wad te varen.

Dit is de VERKORTE VERSIE van de theoretische inleiding die u ontvangt voorafgaand aan de theorie- of praktijklessen.

De complete versie ontvangt u na aanmelding voor de de cursussen:

- [Theoriecursus Navigeren](#)
- [Theoriecursus Wadvaren](#)
- [Praktijktocht Waddenzee](#)
- [Waddencursus op uw eigen schip](#)

Met deze uitgave maakt u alvast kennis met de zeekaarten en de tochtplanning op getijdenwater. In de theorie- en praktijkcursussen zullen we de onderwerpen verder uitwerken en aanvullen.

Welkom!

Namens alle instructeurs,

Marianne van der Linden
ScheepsWijs Vaarcursussen

Januari 2013

© Copyright 2013

Dit werk is auteursrechtelijk beschermd.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ScheepsWijs Vaarcursussen

Eerste uitgave: juni 2003

Jaarlijks is een aangepaste en gewijzigde versie uitgegeven.

Dit is de vernieuwde versie met kaartfragmenten.

Tekst: Marianne van der Linden

Foto's: ScheepsWijs Vaarcursussen

Bron kaartfragmenten: Dienst der Hydrografie van de Koninklijke Marine

Bron getijgegevens: Rijkswaterstaat / website: live.getij.nl

Vorbereidingen

Welke kaarten heb je nodig?

Om zoveel mogelijk op te steken van de uitleg en oefeningen in deze uitgave, is het handig als je de beschikking hebt over een set zeekaarten **1811 Waddenzee (westblad) en aangrenzende Noordzeekust**.

De Dienst der Hydrografie van de Koninklijke Marine geeft de kaarten uit.

Je kunt ze kopen in elke watersportwinkel, ze worden dan “Waddenzee West” genoemd.

Nieuwe reductievlak

Vanaf 2007 hebben de kaarten van de Waddenzee een nieuw 'reductievlak', dus een andere nul-lijn voor de diepten. Was het vroeger het 'Gemiddeld Laag Laag Water Spring', tegenwoordig wordt het 'Lowest Astronomical Tide' gebruikt.

Vaar met de meest recente kaarten

Op het water gebruik je altijd de meest actuele, dus de allerlaatste uitgave van de kaarten van de Waddenzee.

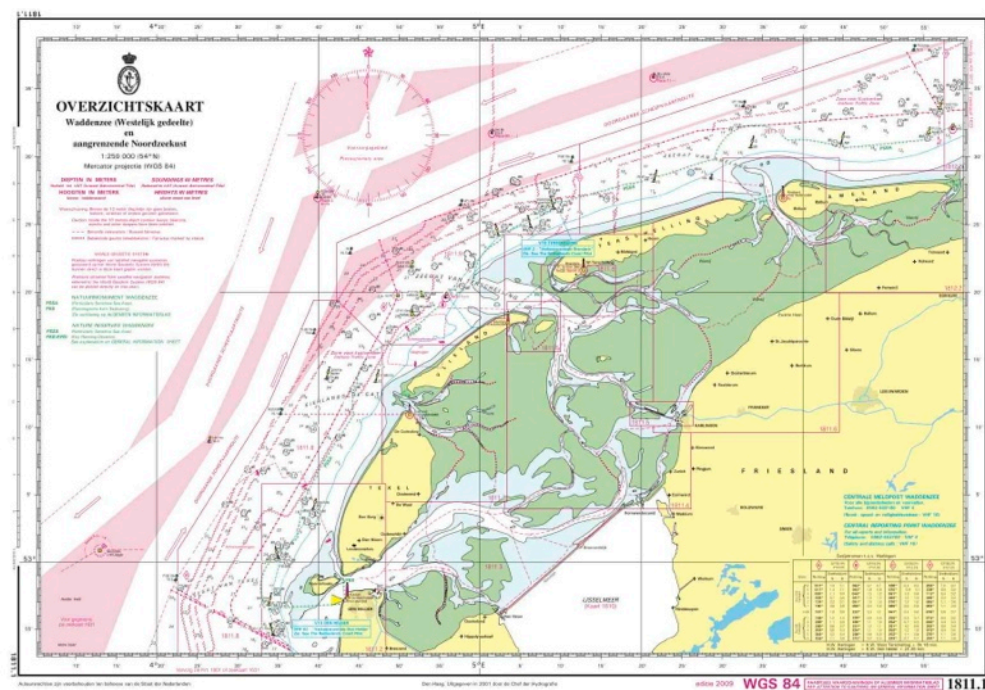
1. NAVIGEREN EN GEBRUIK VAN DE ZEEKAART

1.1. De Overzichtskaart

Op kaart 1811.1 "Overzichtskaart" kun je zien welk gebied de kaarten van deze serie bestrijken. Elke kaart heeft een eigen nummer.

Beantwoord de volgende vragen:

- Als je van Kornwerderzand (de sluis in de afsluitdijk van het IJsselmeer naar de Waddenzee) naar Texel wilt varen, welke kaart moet je dan hebben?
- Als je van Harlingen naar Terschelling wilt varen, welke kaart moet je dan hebben?
- Welk nummer heeft de kaart van het IJsselmeer?

1.2. Informatie uit de kaart halen

I. De route

Je ligt voor de sluisen van Kornwerderzand te wachten om geschut te worden, "naar buiten", de Waddenzee op. We willen naar Texel.

Kaart 1811.3 ligt al op de navigatietafel, hoe kun je je voorbereiden?

- Hoe heten de verschillende vaarwaters waar je achtereenvolgens zult varen?
- Welke oriëntatiepunten uit de kaart kun je onderweg gebruiken voor de navigatie?

II. Afstanden aflezen

Aan de randen van de kaart vind je een soort liniaal met een verdeling in **graden en minuten**. Het netwerk van lijnen op de kaart, de meridianen (lijnen op de kaart die noord-zuid lopen) en de parallellen (parallel aan de evenaar), is verdeeld in graden en minuten. Zo heeft elke plaats op aarde zijn eigen "coördinaten" en is het mogelijk afstanden uit de kaart af te lezen.

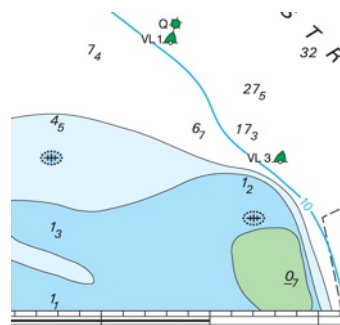
De afstand van een route bepalen

..... lees verder in de complete versie, die u ontvangt na aanmelding voor de:

- [Theoriecursus Navigeren](#)
- [Theoriecursus Wadvaren](#)
- [Praktijktocht Waddenzee](#)
- [Waddencursus op uw eigen schip](#)

III . De kaartdiepte aflezen

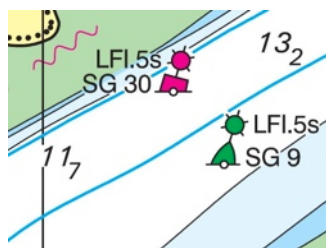
Kijk in de legenda van de kaart bij “Lodingen, dieptelijnen” hoe de diepte op de kaart staat aangegeven.

.....

IV. De betonning

Veel geulen op de Waddenzee zijn goed betond. Elke ton heeft een eigen lettercode, bestaande uit één of twee letters en een getal, bijvoorbeeld “SG 30”. De letters komen van de naam van het vaarwater.

... lees verder in de complete versie, die u ontvangt na aanmelding voor de:

- [Theoriecursus Navigeren](#)
- [Theoriecursus Wadvaren](#)
- [Praktijktocht Waddenzee](#)
- [Waddencursus op uw eigen schip](#)

1.3 . Een tochtplanning maken

Van Harlingen naar Terschelling

Zoek de kaart op die je nodig hebt om van Harlingen naar Terschelling te varen. Neem ook kaart 1811.5 erbij, daar staan een aantal handige detailkaarten op.

- Hoeveel mijl is het van Harlingen naar Terschelling?
- Hoe lang zou je daar gewoonlijk over varen?

Nu we de vaarroute bekeken hebben, is het tijd om uit te zoeken wat de invloed van de stroming is op onze reis.

... lees verder in de complete versie, die u ontvangt na aanmelding voor de:

- [Theoriecursus Navigeren](#)
- [Theoriecursus Wadvaren](#)
- [Praktijktocht Waddenzee](#)
- [Waddencursus op uw eigen schip](#)

2. DE GETIJDEN

Eerst kijken we hoe het water de Waddenzee in- en uitstroomt. Daarna zullen we proberen onze reis zo te plannen dat we zoveel mogelijk gebruik maken van de stroming.

2.1. Vloedstroom en ebstroom

Twee keer per dag stroomt er een grote hoeveelheid water de Waddenzee in en weer uit. De vloedstroom komt vanaf de Noordzee langs de Waddeneilanden en stroomt tussen de eilanden door de Waddenzee in. Eerst door de grote geulen en steeds verder de hogere delen van het Wad op.....

I. Profiel van het Wad

II . Hoogwater en Laagwater

III. Stroom mee of stroom tegen?

IV . De kentering van de stroming

V. De stroomatlas gebruiken

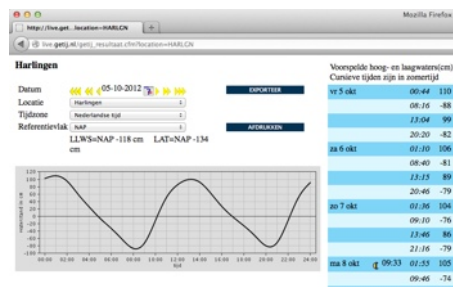
... lees verder in de complete versie, die u ontvangt na aanmelding voor de:

- [Theoriecursus Navigeren](#)
- [Theoriecursus Wadvaren](#)
- [Praktijktocht Waddenzee](#)
- [Waddencursus op uw eigen schip](#)

2.2. Werken met de getijtafel

I. Getijtafels

Getijtafels vindt je op internet en in diverse jaarlijkse boekwerken zoals de 'HP33' en kleinere papieren uitgaven, zoals de Getijtafels van Nederland ("het gele boekje").

Mobiele applicaties

Verschiede applicaties maken het mogelijk de getij-gegevens op te slaan op je mobiele telefoon of tablet. Heel handig!

... lees verder in de complete versie, die u ontvangt na aanmelding voor de:

- [Theoriecursus Navigeren](#)
- [Theoriecursus Wadvaren](#)
- [Praktijktocht Waddenzee](#)
- [Waddencursus op uw eigen schip](#)

3. BEREKENEN VAN DE WATERDIEPTE

In de diepe geulen staat meestal voldoende water om te kunnen varen. Als we een route kiezen waarbij we een wantij moeten passeren is dat anders.

We gaan nu een berekening maken van de waterdiepte, voor een ondiep gedeelte van de route.

.....

3.3. Voorbeeld: Waterdiepte Zuidoosttrak berekenen

....

Harlingen augustus / August 2011						
Tijden in MET+1h						
Dag	Hoogwater		Laagwater		Uurstanden	
	Tijd	Hgt	Tijd	Hgt	00	01 02 03 04 05
M 1	11:46	25	06:36	3	21	19 16 12 9 6
	---	---	19:12	2		
D 2	00:26	21	07:22	3	21	21 18 15 11 8
	12:26	26	19:56	2		
W 3	01:00	21	08:06	2	20	21 20 17 14 10
	13:04	26	20:36	2		

3.4. NAP en LAT

... lees verder in de complete versie, die u ontvangt na aanmelding voor de:

- [Theoriecursus Navigeren](#)
- [Theoriecursus Wadvaren](#)
- [Praktijktocht Waddenzee](#)
- [Waddencursus op uw eigen schip](#)

4. EEN TOCHTPLANNING MAKEN

Ter voorbereiding op de praktijk- of theoriecursus kun je vast oefenen met het maken van een eigen tochtplanning.

In het echt komen er nog vele facetten bij, zoals het weer, hoeveel water je onder de kiel wilt houden, de zeegaten... dat maakt het wad ook zo bijzonder en zoals je ziet: elke dag anders!

4.1. Tochtplannen op stromend water

Maak een routeplanning naar een Waddeneiland, bijvoorbeeld de haven van Texel (Oudeschild), Vlieland, West-Terschelling, Ameland of Schiermonnikoog.

...

4.2. Het weer

In de praktijk speelt het weer een doorslaggevende rol. Het is op het Wad geen uitzondering dat de tochtplanning aangepast moet worden of zelfs niet haalbaar is.

...

4.3. Droogvallen

Maak een routeplanning waarin we onderweg op een beschutte plaats droogvallen.

.....

... lees verder in de complete versie, die u ontvangt na aanmelding voor de:

- [Theoriecursus Navigeren](#)
- [Theoriecursus Wadvaren](#)
- [Praktijktocht Waddenzee](#)
- [Waddencursus op uw eigen schip](#)

5. CURSUSSEN NAVIGEREN EN WADVAREN

Op de website www.scheepswijs.nl staat alle informatie over de cursussen van ScheepsWijs.

In de winter zijn er theoriecursussen en in de zomer kunt u deelnemen aan verschillende praktijktochten.

Ook geeft ScheepsWijs navigatie- en waddencursussen op het eigen schip.

TOT ZIENS en GOEDE VAART!

BIJLAGEN:

Bijlage 1 : Scheepsuitrusting: wat heb je nodig op het Wad?

Bijlage 2 : Weerberichten Marifoonkanalen

Bijlage 3 : Getijlijnen Harlingen

